

สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของนักโทษในสหราชอาณาจักร*

กรทศน์ ศุขเฉลิม**

บทนำ

ปี ค.ศ. ๒๐๐๕ ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป (European Court of Human Rights :ECtHR) ตัดสินว่าสหราชอาณาจักรได้กระทำการฝ่าฝืน ข้อ ๓ ของพิธีสารฉบับที่ ๑ ของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนยุโรป (European Convention on Human Rights: ECHR)^๑ ในเรื่องการจำกัดสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของนักโทษในสหราชอาณาจักรปัญหาดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไขจนกระทั่งปี ค.ศ. ๒๐๑๘ ซึ่งเป็นผลจากที่รัฐบาลของสหราชอาณาจักรได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในเดือนธันวาคม ค.ศ. ๒๐๑๗ และ สภายุโรป (Council of Europe)^๒ เห็นว่าเป็นการปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาล ECtHR จึงได้ปิดคดีดังกล่าวในเดือนกันยายน ปี ค.ศ. ๒๐๑๘

บทความฉบับนี้มุ่งอธิบายในเรื่องการตีความทางกฎหมายจากคำพิพากษาของศาล ECtHR และการอภิปรายของรัฐสภาเกี่ยวกับสิทธิของนักโทษในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง รวมถึงกฎหมายที่กำหนดให้นักโทษบางกลุ่มได้รับสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งท้องถิ่นของสกอตแลนด์

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของนักโทษในสหราชอาณาจักร

มาตรา ๓ ของ กฎหมายว่าด้วยตัวแทนของปวงชน ค.ศ. ๑๙๘๓ (Representation of the People Act 1983) (ต่อไปนี้จะเรียกว่ากฎหมายปี ๑๙๘๓)^๔ กำหนดห้ามบุคคลที่ถูกตัดสินว่าได้กระทำความผิด และ

* บทความประจำเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ สรุปความจาก <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-7461/> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

** บุคลากรจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย ฝ่ายค้นคว้าและเปรียบเทียบกฎหมาย กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ Article 3 of Protocol No. 1– Right to free elections “The High Contracting Parties undertake to hold free elections at reasonable intervals by secret ballot, under conditions which will ensure the free expression of the opinion of the people in the choice of the legislature.”

^๒ สภายุโรป หรือ The Council of Europe คือองค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาค ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรมให้เกิดขึ้น

^๔ Representation of the People Act 1983 เข้าถึงได้ที่ <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1983/2/section/3> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ได้รับการลงโทษโดยถูกคุมขังอยู่ในคุก และโรงพยาบาลจิตเวชทำการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิก
รัฐสภาแห่งสหราชอาณาจักร และ การเลือกตั้งท้องถิ่นของอังกฤษ เวลส์ และไอร์แลนด์เหนือ มาตราดังกล่าว
กำหนดข้อยกเว้นให้นักโทษที่ยังไม่ถูกพิพากษาว่ากระทำความผิด มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ ดังนี้

- ผู้ที่ถูกคุมขังเพื่อรอการพิจารณาคดี
- ผู้ต้องถูกกักขังแทนค่าปรับหรือหนี้ที่ต้องชำระ หรือละเมิดอำนาจศาล^๕
- ผู้ฝ่าฝืนมาตรการให้คุมขังอยู่ที่บ้าน (Home detention curfew) หรือได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว^๖

นอกจากนี้รัฐสภาของสกอตแลนด์ได้ออกกฎหมายซึ่งบังคับใช้ในปี ค.ศ. ๒๐๒๐ ให้นักโทษชาว
สกอตแลนด์ซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในสกอตแลนด์ที่ได้รับโทษจำคุกน้อยกว่าสิบสองเดือนมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
สมาชิกรัฐสภาสกอตแลนด์ได้ รวมถึงการเลือกตั้งท้องถิ่น และ คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ (National park
authority board)^๗ ในขณะที่รัฐสภาของเวลส์ (Senedd Cymru) ก็ได้พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะปฏิรูป
สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของนักโทษ เช่นเดียวกัน

^๕ The act of demeaning the court, preventing justice administration, or disobeying a sentence of the court.
It is criminal and can lead to fines or imprisonment.

^๖ Release on Temporary Licence means being able to leave the prison for a short time. It is usually called
ROTL for short

^๗ There are 2 national parks in Scotland that are run by National Park Authority Boards. These are Loch
Lomond and The Trossachs National Park and Cairngorms National Park Authority. You can vote in these
elections if you: are aged 16 or over can vote in local council elections live in the park boundaries
Loch Lomond and the Trossachs National Park 5 board members are elected locally by postal ballot.
Residents in the following areas can vote if they are registered: Cowal and North Loch Lomond
Breadalbane and the Trossachs Callander East Loch Lomond and Port of Menteith West Loch Lomond
and Balloch Cairngorms National Park Authority 5 board members are elected locally by postal ballot.
People who can vote in council elections and live in the Cairngorms National Park boundaries can vote.
(<https://www.mygov.scot/elections/national-park-elections>) สืบค้นเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

การต่อสู้ทางกฎหมายของนักโทษที่นำคดีขึ้นสู่ศาล ECtHR^๔

ในปี ค.ศ. ๒๐๐๑ ผู้ต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิด ๓ คน ถูกปฏิเสธที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งในสหราชอาณาจักร หนึ่งในสามคนดังกล่าวจึงได้นำคดีขึ้นสู่ศาล ECtHR เพื่อเรียกร้องสิทธิในการเลือกตั้ง ต่อมา เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ค.ศ. ๒๐๐๕ ศาล ECtHR มีคำตัดสินในคดีระหว่างเฮิร์สต์กับสหราชอาณาจักร (หมายเลข ๒) (Hirst v United Kingdom (No 2)) ว่าการห้ามนักโทษทั้งสามรายดังกล่าวไม่ให้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในสหราชอาณาจักร เป็นการกระทำที่ขัดกับ ข้อ ๓ ของพิธีสารฉบับที่ ๑ ของอนุสัญญา ECHR ซึ่งกำหนดให้รัฐภาคีจะต้องจัดให้มีการเลือกตั้งอย่างเสรี ซึ่งเป็นการรับรองเสรีภาพในการแสดงออกทางความคิดของประชาชน ศาล ECtHR กล่าวว่า การที่สหราชอาณาจักรห้ามนักโทษดังกล่าวลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นการเลือกปฏิบัติและเป็นการใช้อำนาจที่ไม่ได้สัดส่วนอย่างเหมาะสม

ประเด็นอภิปรายในรัฐสภาหลังจากศาล ECtHR มีคำพิพากษาในคดีเฮิร์สต์ (หมายเลข ๒)

คำพิพากษาในคดี เฮิร์สต์ (หมายเลข ๒) ได้ถูกนำไปอภิปรายในทางการเมือง เป็นประเด็นในเรื่องของรัฐธรรมนูญกับคำพิพากษาของศาล ECtHR โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสหราชอาณาจักรกับศาล ECtHR รวมถึงการปฏิรูปกฎหมายสิทธิมนุษยชน ค.ศ. ๑๙๘๘ (Human Rights Act 1998) และความสำคัญของอำนาจอธิปไตยของรัฐสภาสหราชอาณาจักร

คำพิพากษาของศาล ECtHR ในคดีเฮิร์สต์ (หมายเลข ๒) ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่า ศาล ECtHR ทำเกินความเหมาะสมในหน้าที่ และรุกรานอำนาจการออกกฎหมายของรัฐสภาสหราชอาณาจักร และการตีความกฎหมาย ข้อ ๓ พิธีสารฉบับที่ ๑ ของอนุสัญญา ECHR ของศาล ECtHR อยู่นอกเหนือเจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมาย

ในปี ค.ศ. ๒๐๐๕ รัฐบาลเห็นว่าการห้ามนักโทษลงคะแนนเสียงเลือกตั้งว่ามีความเหมาะสมแล้ว แต่ก็จำเป็นต้องปฏิบัติตามพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเพื่อปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาล ECtHR รัฐบาลซึ่งเป็นพรรคแรงงานในขณะนั้นได้จัดให้มีการปรึกษาหารือสองครั้ง ในปี ค.ศ. ๒๐๐๖ และ ๒๐๐๙ แต่การปรึกษาหารือดังกล่าวทั้งสองครั้ง ก็ไม่ได้นำไปสู่ข้อเสนอสุดท้ายก่อนการเลือกตั้งทั่วไปในปี ค.ศ. ๒๐๑๐

ต่อมาได้มีการเผยแพร่ร่างกฎหมายของรัฐบาลที่มีทางเลือกสามแนวทางเกี่ยวกับการใช้สิทธิของนักโทษที่จะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของสหราชอาณาจักร และสภายุโรป แนวทางแรก คือ ห้ามเด็ดขาดไม่ให้

^๔ A request by one person to another to fight a duel

นักโทษมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แนวทางที่สอง ห้ามนักโทษที่ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีขึ้นไป แนวทางที่สาม ห้ามนักโทษที่ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไป

อย่างไรก็ตาม ในปี ค.ศ. ๒๐๑๓ ร่างกฎหมายดังกล่าวที่เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการร่วม (joint committee) เสนอให้นักโทษที่ได้รับโทษจำคุกไม่เกินสิบสองเดือน ควรได้รับสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของรัฐสภาสหราชอาณาจักร รวมทั้งการเลือกตั้งท้องถิ่น และการเลือกตั้งของสหภาพยุโรป (European elections) แต่รัฐบาลก็ไม่ตอบรับ และข้อเสนอดังกล่าวก็ไม่มีวี่แวงในเวลาที่ต่อมา

ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. ๒๐๑๕ รัฐบาลซึ่งเป็นพรรคอนุรักษนิยมไม่ได้กล่าวถึงแผนการ ที่จะเปลี่ยนแปลงกฎหมายในเรื่องนี้ อดีตนายกรัฐมนตรี เดวิด คาเมรอน เคยกล่าวว่าการห้ามนักโทษใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งจะยังคงไม่มีการเปลี่ยนแปลงถ้าเขายังดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอยู่ ต่อมาเอกสารข้อมูลในเรื่องของการตอบรับในการปรึกษาหารือเรื่องปฏิรูปกฎหมายสิทธิมนุษยชน ค.ศ. ๑๙๙๘ (Human Rights Act 1998) ก็ไม่ได้ถูกนำมาเผยแพร่แต่อย่างใด

แนวทางการแก้ไขปัญหา

ในปี ค.ศ. ๒๐๑๗ เดวิด ลิดิงตัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมในขณะนั้นได้เผยแพร่ข้อเสนอในการแก้ไขปัญหากับการให้สิทธิเลือกตั้งแก่นักโทษ หลังจากหน่วยงานของสหภาพยุโรปได้เรียกร้องให้แก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยข้อเสนอฉบับหลังซึ่งมีข้อจำกัดมากกว่าข้อเสนอฉบับก่อน อนุญาตให้นักโทษใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้โดยต้องมีใบอนุญาตชั่วคราวซึ่ง เรียกว่า temporary licence^๙ สหภาพยุโรปยอมรับข้อเสนอดังกล่าว โดยถือเป็นข้อเสนอที่ประนีประนอมระหว่างรัฐบาลสหราชอาณาจักรกับสหภาพยุโรป เพื่อแก้ไขประเด็นปัญหา ตามคำพิพากษาคดีเฮิร์สต์ (หมายเลข ๒) ของศาล ECtHR ซึ่งรัฐบาลมีความตั้งใจที่จะนำข้อเสนอดังกล่าวไปดำเนินการภายในปี ค.ศ. ๒๐๑๘ และจะรายงานกลับไปยังคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council of Europe's Committee of Ministers) ในเดือนกันยายน ปี ค.ศ. ๒๐๑๘ ส่งผลทำให้สหภาพยุโรปมีมติให้ปิดคดีนี้ ในการประชุมเมื่อเดือนกันยายน ปี ค.ศ. ๒๐๑๘

^๙ temporary licence เข้าถึงได้ที่นี้ <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/sn06878/>

ความเห็นของนักวิชาการที่มีต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาของสหราชอาณาจักร

แม้รัฐบาลสหราชอาณาจักรจะยังไม่ได้แก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิทธิเลือกตั้งของนักโทษ แต่ก็ได้อนุญาตให้ ผู้กระทำความผิดที่ได้รับใบอนุญาตชั่วคราว สามารถใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ โดยก่อนหน้านี้จะมีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว กฎของเรือนจำ (prison rules) ได้กำหนดห้ามนักโทษใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง

ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๒๐๑๘ ด็อกเตอร์แอนเดรียส วอน สตาเดน (Dr. Andreas von Staden) นักวิชาการแห่งมหาวิทยาลัยฮัมบูร์ก ที่ประเทศเยอรมัน ได้เผยแพร่บทความเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาล ECtHR โดยแสดงความเห็นว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาของสหราชอาณาจักรนั้นยังไม่เพียงพอที่จะถือได้ว่าปฏิบัติตามคำตัดสินของศาล ECtHR และไม่สามารถป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นซ้ำอีก

ในเดือน มกราคม ค.ศ. ๒๐๑๙ สมาคมกฎหมายรัฐธรรมนูญ (Constitutional Law Association) ของสหราชอาณาจักรได้โพสต์ความเห็นของอลิซาเบธ อัดัมส์ (Elizabeth Adams) ในเว็บไซต์ของสมาคม

อลิซาเบธ นักวิชาการซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคมมีความเห็นสอดคล้องกับด็อกเตอร์วอน สตาเดน ว่า การประนีประนอมของรัฐบาลสหราชอาณาจักรกับหน่วยงานของสหภาพยุโรป ไม่เพียงพอที่จะป้องกันปัญหาทำนองเดียวกับที่เกิดขึ้นใน คดีที่มีการฝ่าฝืน ข้อ ๓ พิธีสารฉบับที่ ๑ ของอนุสัญญา ECHR ไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก อลิซาเบธ ตั้งคำถามว่า สหราชอาณาจักรได้ปฏิบัติตามอนุสัญญา ECHR หรือไม่^{๑๐}

ข้อโต้แย้งจากความเห็นของนักวิชาการทั้งสองท่านข้างต้น ไม่ได้นำไปสู่การแก้ไขกฎหมายหลักในเรื่องนี้ กล่าวคือ กฎหมายว่าด้วยตัวแทนของปวงชน ค.ศ. ๑๙๘๓ (Representation of the People Act 1983)^{๑๑} เพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล ECtHR ในคดีเฮิร์สต์ (หมายเลข ๒) กฎหมายดังกล่าวจึงถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าละเลยการให้สิทธิตามอนุสัญญา ECHR ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ต่อมา ด็อกเตอร์วอน สตาเดน ได้อ้างถึงคำพิพากษาของศาล ECtHR ในปี ค.ศ. ๒๐๑๐ ซึ่งตามคำพิพากษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าศาล ECtHR ไม่เห็นด้วยกับการดำเนินการของสหราชอาณาจักร และศาล ECtHR พบว่าสหราชอาณาจักรล้มเหลวในการปฏิบัติตามแนวทางคำพิพากษาของศาล ECtHR ในคดีเฮิร์สต์

^{๑๐} ข้อโต้แย้งของ Elizabeth Adams เข้าถึงได้ที่นี้ <https://ukconstitutionallaw.org/2019/01/30/elizabeth-adams-prisoners-voting-rights-case-closed/> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

^{๑๑} the Representation of the People Act 1983 เข้าถึงได้ที่นี้ <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1983/2> สืบค้นเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

(หมายเลข ๒) ตลอดจน โดยยังคงมีการฝ่าฝืนอนุสัญญา ECHR อย่างต่อเนื่อง ตีตกเตอร์วอน สเตาเดน ได้เน้นให้เห็นถึงความเห็นของศาล ECtHR ที่เห็นว่าต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเลือกตั้ง (electoral law) ให้สอดคล้องกับอนุสัญญา ECHR รวมทั้งทางสหราชอาณาจักรซึ่งเป็นรัฐที่ถูกร้อง (respondent state) ต้องพิจารณาข้อเสนอในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยตัวแทนของปวงชน ค.ศ. ๑๙๘๓ อีกด้วย

คดีที่เกี่ยวข้องกับการไม่ปฏิบัติตามแนวคำพิพากษาของศาล ECtHR ในคดีเฮิร์สต์ (หมายเลข ๒)

ในเดือน พฤศจิกายน ค.ศ. ๒๐๑๐ ศาล ECtHR พบว่ามีการฝ่าฝืน ข้อ ๓ พิธีสารฉบับที่ ๑ ของอนุสัญญา ECHR ในคดีระหว่างกรีนส์และเอ็มที กับ สหราชอาณาจักร (Greens and MT v UK)^{๑๒} ในคดีดังกล่าวมีนักโทษสองคนในเรือนจำที่ปีเตอร์เฮด (Peterhead) ไม่สามารถลงทะเบียนเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งได้จากกรณีดังกล่าวศาล ECtHR จึงได้กำหนดให้รัฐบาลสหราชอาณาจักรต้องพิจารณาข้อเสนอทางกฎหมายเพื่อชดเชยค่าสินไหมทดแทน (compensation) จากการฝ่าฝืน ข้อ ๓ พิธีสารฉบับที่ ๑ ของอนุสัญญา ECHR ให้เสร็จสิ้นภายในหกเดือน

ต่อมาระยะเวลาหกเดือน ดังกล่าว ถูกขยายออกไปเพื่อให้มีผลกับคดีระหว่าง สค็อปโปลา กับ อิตาลี (หมายเลข ๓) (Scoppola v Italy (No 3))^{๑๓} โดยศาล ECtHR ได้พิพากษาคดีดังกล่าวในวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ค.ศ. ๒๐๑๒ ยืนยันแนวการวินิจฉัยตามคำพิพากษาเดิมในคดี เฮิร์สต์ (หมายเลข ๒) แต่ก็ยอมรับข้อโต้แย้งของรัฐบาลสหราชอาณาจักรที่ว่า รัฐภาคีสมาชิกของอนุสัญญา ECHR ควรมีทางเลือกในการจัดการกับการจำกัดสิทธิของนักโทษในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งภายในรัฐของตน

ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๒๐๑๔ ศาล ECtHR พิพากษาคดีระหว่างเฟิร์ธและพวก กับ สหราชอาณาจักร (Firth and Others v. the UK)^{๑๔} พบว่ามีการฝ่าฝืน ข้อ ๓ พิธีสารฉบับที่หนึ่ง ของอนุสัญญา ECHR

^{๑๒} Greens and MT v UK เข้าถึงได้ที่นี้

<https://hudoc.echr.coe.int/eng-press?i=003-3344914-3742927#%22itemid%22:%22003-3344914-3742927%22>]; สืบค้นเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

^{๑๓} Scoppola v Italy (No 3) เข้าถึงได้ที่นี้

<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%22dmdocnumber%22:%22908352%22,%22itemid%22:%22001-111044%22>]; สืบค้นเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

^{๑๔} Firth and Others v. the UK เข้าถึงได้ที่นี้

<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-146101#%7B%22itemid%22:%22001-146101%22%5D%7D>
สืบค้นเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ทำนองเดียวกับคดีระหว่างกรีนส์และเอ็มที กับสหราชอาณาจักร มากถึงสิบคดี และ

ในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๒๐๑๕ ในคดีระหว่าง แม็คฮิวและพวก กับสหราชอาณาจักร (McHugh and Others v UK)^{๑๕} ศาล ECtHR กล่าวว่ามันักโทษถึง ๑,๐๑๕ รายในคดีนี้ ที่ไม่ได้รับการปฏิบัติตาม ข้อ ๓ ของพิธีสารฉบับที่ ๑ ของอนุสัญญา ECHR และศาล ECtHR ได้ปฏิเสธคำร้องขอให้มีการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และค่าใช้จ่ายทางกฎหมาย ซึ่งเป็นประเด็นคำถามในคดีก่อนหน้านี้อีกหลายคดี แสดงให้เห็นว่ายังคงมีการฝ่าฝืน ข้อ ๓ ของพิธีสารดังกล่าว อยู่อย่างต่อเนื่อง

^{๑๕} McHugh and Others v UK เข้าถึงได้ที่นี้

[https://echr.coe.int/sites/search_eng/pages/search.aspx#%22fulltext%22:\[%22McHugh%20and%20Others%20v%20UK%22\]](https://echr.coe.int/sites/search_eng/pages/search.aspx#%22fulltext%22:[%22McHugh%20and%20Others%20v%20UK%22]) สืบค้นเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖